

CHỦ TỊCH HOÀI CHÍ MINH VÀ QUÁ TRÌNH TÌM NỘI DUNG CỦA NGÔ ÔI - NHỒNG GIA TRÒ NỀN LAI^{*}

TRẦN VĂN KHÁNH (*)

Tìm hiểu về cuộc đời, sự nghiệp, tố töông của chủ tịch Hồ Chí Minh, một kho tàng văn hóa của dân tộc ta. Các nhà khoa học trong nước và cả nước ngoài, với cái gọi là "não tiếp canh khát nhau" đang vỗ se mai mà thay trong nhiều giờ trù sâu sắc lung linh toà saigon ôi töông lối nói, tổng cao chót töông cõi chia, hành ngôn và nỗi chung lao trong toàn bộ cuộc đời và sự nghiệp của Người.

Năm đầu thế kỷ XX, khi dân tộc và nhân loại còn chìm ngâm trong mớm mít khói lửa xâm lược của chúa nghĩa thốc dân kiều với 21 tuổi, người thanh niên yêu nước, thôông dân Nguyễn Tất Thành ra để tìm nội dung của Người! Suy nghĩ, hành động ấy đã gợi lên biết bao cảm xúc, sôi khâm phục ôi mơi Người chung ta hôm nay. Quyết định suốt đời dùng cảm của Người, cha chán không phải là người nhẹn, nai thôi, bởi phải với tính bông bột của tuổi trẻ mà nêu chán phải là một quyết định của một ý chí kiên cố, một niềm tin sâu sắc, một trí tuệ lỗi lạc và một nhân cách với người yêu Nguyễn Công Hiến tròn nỗi mình vì tôi do, hành phuc của dân tộc, của đất nước. Nếu nói rõ ràng hơn, sau hôn, nói con là số i lõa choi của lịch sử, sối hún nực, kết tinh những giá trị văn hóa của dân tộc Việt Nam suốt 4000 năm đồng nước và già nỗi. Nếu nói hoàn toàn nusing nhõ lõi khaing nòng: "Dân tộc ta, nhân dân

Nguyễn Tất Thành trong thời gian làm việc tại khach sạn Carton (Anh)

ta, non soieng nai nước ta nai sinh ra Chủ tịch Hồ Chí Minh, người anh hùng dân tộc với nai, và chính Người nai làm ra rằng rõ dân tộc ta, nhân dân ta, và non soieng nai nước ta. Người là töông trống cho tinh hoa của dân tộc Việt Nam, cho ý chí kiên cố, bài khuất của nhân dân Việt Nam suốt bốn ngàn năm lịch sử. Những giá trị to lớn thông qua quyết định ra để tìm nội dung của Người, của dân của người thanh niên yêu nước Nguyễn

* NGÓT-TS. Trần Văn Khanh, P.Hieu trưởng Trưởng Ban Khoa học TP.HCM

Tat Thanh, coi the noi noilasbooc ngoai, moi nhanhong trang soimoi cho lach soinooic ta. Bai viet nay chay mong nooc goi moi vai suy nghia ve nhong gaitri cuu quyet nenh ay nealai cho moi ngooi Viet Nam, nhat laucho tuoi treuhom nay suy ngam.

Noi tot pham trunggaitri, oinay lamnoi toti yunghoa tich coc, tinh coiich, coikhainang thoi man cat nhu cau phuc vui loi i ch cho con ngooi vauxaohoi. Voi goi noiaiy, viet ni tim noong cium nooc khat voi nhong con noong cuu cat bac tiein boi, vanhat tim nung con noong neroi "troi veagiup noong ba chung ta" lam catch mang thaing loi nai nealai nhong gaitri nae bie quan trong.

Thoinhat, veagiutro nhanh thot.

Noi veagiutro nhanh thot sau sac trong viet ra ni tim noong cium nooc cuu ngooi thanh nieu Nguyen Tat Thanh, khong theakhoang tim hieu hoan canh xuat than, soi nuoi doong, day doatot thuoi inhoicua gia ninh, queahuong, cai noi ap u cuu moi con ngooi. Nguyen Sinh Cung sinh ratot mot mien queam mang nam truyen thong yeu nooc, thuong ngooi, noilaxax Kim Lieu, huyen Nam Nau, tinh Nghe An. Caihai ben noi, ngoai cuu gia ninh Ngooi neu coinhong nho so tiein boi vannoanit cao, gian long yeu thuong con ngooi, yeu queahuong nai nooc vanneu tran troi veacanh lam than tu nhuoc cuu dan tot trong vong noale mat nooc! Trong boi canh ay, tonnhoi Ngooi nai som nooc tiep thu mot soi giao duc tiein boi nae bie lacuia oing ngoai, cuu cha vaucuu nhanhoyeu nooc veatinh yeu gia ninh, hieu thao voi oing ba cha mei yeu queahuong, con ngooi, cung nhoh truyen thong yeu nooc, kien coong bat khuat choing ngoai xam cuu dan tot. Nhong yeu totich coc trong to toong cuu cat hoc thuyet nh Nho giao, Phat giao, Nao giao, v.v cung nooc Ngooi hoc tap vaitiep thu totthuoithieu thoi. Neutuoi thanh nieu, phan lon thoi gian Ngooi theo cha soing vaohoc tap tai kinh thanh Hue trung tam chinh tri cuu trieu ninh Hue luu bay gio. Trong thoi gian nay Ngooi con nooc hoc tap vat tim hieu booc nau veineu van minh cuu nooc Phap. Voi thot trang cuoc soing nay ap nau khoa cuu ngooi dan mat nooc, soi bac nhooic vanhen kien cuu trieu ninh nhan Nguyen, soi gaitdoi vat man roi cuu thot dan Phap, cung nhoh soi bat loc

cua cat traolou tot toong lac ha, bieu hiem trong soi that bai lieutiep cuu cat cuoc khonghoa chong Phap cuu dan tot nai" Goi cho Anh nhong suy nghia veamot hoong ni moi, khac voi lop cha anh² va "Muon cium nooc, phai tim ra moi con nhong catch mang moi"³.

Oltruoi thanh nieu, trong boi canh ay, voi nhong suy nghia, nhain thot moi mei sang suoi vaitiep noain nhoh va, chung ta coitheahoic nooc oinoi nhong gaitri veanhau thot to lon trong nhong khia canh sau:

Mot lai viet xay dong moi troong song coivanh hoa, coigiaiduoc, mai trong noitrooc het lausoi giao duoc cuu oing, ba cha, meicua nhong ngooi thanh yeu trong gia ninh, vaitiep theo lacuia cat theahen ni trooc veatinh yeu thuong con ngooi, yeu queahuong, nai nooc, yeu lao noong, trong leiphai, tot hap veatruyen thong veivang, tot nep cuu dan tot... coiyunghoa rat quan trong noi voi vietinh thanh nhanh canh cuu mot canhain. Ngay nay, phoong chaim giao duoc lasket hop gioa gia ninh, nhairtroong vauxaohoi, nhonnoitaob nein moi hop loc cho soi hinh thanh, phai trien cauveathei loc vastriloc cho theahetreuthanh toan nung nai. Tuy nhien, tong yeu toaitrein, dooitai noong cuu mat tieu coc cuu kinh te thi troong, soi anh houng cuu loi soing caunhan vi ky soidai cap trong toachotc quan lyugiao duoc nang lam long le, monhat nhong gaitritich coc cuu noi "Quan lylinhnooc veagiutro duc con bat cap. Xu hoong thuong mai hoa vaosa sui nai nooc trong giao duoc khae phuc con chiam, hieu quai thap, nang tron thanh noi boi xu cuu xaihoi"⁴. Nhong nieutren rat naing chuiyin noi voi nein giao duoc cuu nooc ta hien nay.

Hai lai Maec duson oltruoi thanh nieu, nhong veaphong cach tot duy nooc lap, tot chui pheaphain van sang taob cuu ngooi thanh nieu yeu nooc Nguyen Tat Thanh veabain chat lautot duy bieuthoing, nay cung lammot gaitri to lon marmoi thanh nieu, moi ngooi, cung nhoh nein giao duoc

² Nai toong Vo Nguyen Giaip (Chubien). *To toong Ho Chi Minh vacon noong catch mang Viet Nam*, Nxb Chinh tri Quoc gia, HaNoi, 2000, tr. 20.

³ Snd, tr.20.

⁴ Naing Cong san Viet Nam. *Van kien Nai hoai nai bieu toan quoc lan thoi XI*, Nxb Chinh tri Quoc gia - Soi that, HaNoi, 2011, tr. 168.

cùa chung hoàm nay cùa hòòng tôi. Tôi duy biến chööng phän àinh ñuòng ñai biển chööng khaich quan mañöiñoi bao giööcung xem xeñ sôi vai trong sôi lieñ heä vañ ñoòng, biển ñoi vaøphai trien, laø quaiütrình khoøng ngööng phai hieñ vaøchiem lõnh cai mõi treñ cõ sôivain dung ñuòng qui luat khaich quan ñeäcaï taø tôi nhieñ vaøxaøhoi. Ngay nay, neñ ôññai ñoi con quan nieñ thay coi ngoöi lõin, cap treñ laøtuyet ñoi ñuòng, con phööng pháp hoc taø laømoi chieu, ap ñat, mang tính "bao cap trong tö duy" thì ôññophan lõin, neñ nhö khoøng muon noi laøtat caïchæ coiñhöng con ngoöi thuñ ñoòng, yilai, thieu töi tin, khoøng töi chui Chung ta biết, lõch söihoc hanh vaøthi cõitheo khuøn maiu cùa Nho giao trong cheáñoaphong kien trööt ñay laølõi noi cùa caït baïc hieñ nhain, quan töibao giööcung ñuòng. Hoëc theo loi tam chööng trich cuï buïng ñay kinh söi., laøcoitheayen tam, neñ khoøng ñööic lam quan thi ít ra cung laøong giao trong lam!. Phööng pháp hoc taø aÿ ñaiñeñ lai daù an trong catch nghö, catch lam khaiphobiaen moi caït beñh khouï söi, ñoi laøbeñh giao ñieu, rap khuøn, may moï, lam thui choï naøg lõc tö duy saing taø cùa con ngoöi! Tam gööng veäphong catch tö duy biển chööng cùa ngoöi thanh nieñ 21 tuø Nguyen Tat Thanh ra ñi tìm ñööng cõiñ nööic rai cùa ñööic hoc taø vaøvañ dung trong cuoïc söing noi voi moi ngoöi chung ta.

Ba laø lõi noi vaøviet lam, lyiluan vanthöc teaø phai thöng nhat, gañ boüchat chei voi nhau. Töi tuoï thanh nieñ, cho ñen troïn cuoïc ñoi công hieñ vì dañ, vì nööic, suy nghĩ treñ ñai tröithanh moi nguyen taé caïtrong nhain thöc vaøtrong hanh ñoòng cùa Ngoöi. Chính thöc teaçuoïc söing ñau khoäc cùa ngoöi dañ mai nööic cùa dañ töi ta vaø sôi tan baø cùa bon thöc dañ cõöip nööic ñaiñoi lap voi caï goi laø "töi do, bình ñaøng, baïc ai" cùa neñ van minh nööic Phap; thöc teaçuoïc truyền thöng yeü nööic, kien cõöng bat khuat chööng ngoai xam cùa dañ töi voi sôi thai bat lieñ tiep cùa caït cuoïc khöi nghia, ñai thoï thuïc viet tìm kien "moï hòòng ñi mõi", "moï con ñööng caït mang mõi". Nhö theä thöc tieñ, cuoïc söing cùa dañ töi, cùa ñai nööic chính laønieñ xuat phai maçcung laøñich tröi veätrong suy nghĩ vaøtrong hanh ñoòng cùa Ngoöi. Tai leäkyünieñ 100 năm ngay sinh Chuítich Hồ Chí Minh 1890-1990. *Hội thảo Quốc tế về Chủ tịch Hồ Chí Minh*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội, 1990, tr.24.

chính xác: "Kinh thanh ñaødaÿ: Khöi thuÿ laølõi noi. Ñai thi haø Göi lai viet: Khöi thuÿ laøhanh ñoòng. ÔñChuítich Hồ Chí Minh lõi noi ñi ñoi voi hanh ñoòng, lyiluan ñi ñoi voi thöc tieñ, noi laøñeñ maølam, khoøng nhöng phai tìm hieu theagiöi maø con phai caït taø theagiöi"⁵. Hôn bao giööhet, ngay nay nguyen taé veä sôi thöng nhat gioä noi vaølam, lyiluan vanthöc tieñ phai ñööic quan triet vaø thöc hieñ nhö laøbon phan, lööng tam vaødanh döi cùa moi ngoöi!

Thöuhai, söing coihoai baø, coiylütööng xaøhoi cao caivarsuot ñoi phän ñau cho lyütööng aÿ cung laømoi giatrò tinh than to lõi cho moi ngoöi chung ta hoàm nay.

Või quyết ñenton ra ñi tìm ñööng cõiñ nööic cùa ngoöi thanh nieñ yeü nööic thöong dañ Nguyen Tat Thanh ñaøcho chung ta hoc taø veämot kieu maiu cùa moi con ngoöi söing coihoai baø, suy nghĩ vaøhanh ñoòng vì moi lyütööng xaøhoi cao caït töi ñep. Noi töi lyütööng theo phööng pháp luân khoa hoc laønoi töi muc ñich cao caïnhai, töi ñep nhat macon ngoöi phän ñau ñeññat töi nhäm taø ra nhöng chuyen ñoòng lõch söivõ ñai. Nhö thealyi tööng xaøhoi cao caïkhoøng phai laøcaï hö voä tröi tööng, maçchính laøbieñ chööng gioä öötc mõ, khai vong voi hieñ thöc cuoïc söing xaøhoi nhäm ñai töi vì töi do hanh phuc cùa con ngoöi. Lyi tööng laøchoädöa tinh than vöing chaët thöi thuïc con ngoöi suy nghĩ vaøhanh ñoòng. Ôñngööi thanh nieñ Nguyen Tat Thanh lyütööng bat nguoin töi truyền thöng yeü nööic, thöong dañ cùa dañ töi Viet Nam, "Ngoöi thieu nieñ aÿ ñaiñom hieñ biet vaørat ñau xøi trööt caïnh thöng khoäc cùa ñoòng baø. Luc baÿ gioä Anh coïchí ñuoï thöc dañ Phap, gaiä phööng ñoòng baø"⁶; ñeñroi "Tôi muon ñi ra ngoai, xem nööic Phap vaøcaïc nööic khai. Sau khi xem xeñ hoi lam nhö theaño, tôi seïtröi veägiüp ñoòng baø chung ta"⁷. Trong cuoïc hanh trình tìm ñööng cõiñ nööic, khi Ngoöi ñeñ voi chüinghia Mai-Leñin, ñoä chüinghia Mai-

⁵ Kyünieñ 100 năm ngay sinh Chuítich Hồ Chí Minh 1890-1990. *Hội thảo Quốc tế về Chủ tịch Hồ Chí Minh*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội, 1990, tr.24.

⁶ Trần Dañ Tien. *Nhöng mai chuyen veäñoi hoai ñoòng cùa Hồ Chí Minh*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 1994, tr. 12.

⁷ Sñd, tr. 44.

Leinin vao phong trao công nhận, phong trao yêu nôôc, soi saing cách mảng Việt Nam, Naing Công sain Việt Nam ra nôôc, do Ngööi sang lập varlanh nôôc. Tối nay chuiinghóa yêu nôôc truyền thống trôi thành chuiinghóa yêu nôôc Việt Nam phát triển theo con nôông xaihoi chuiinghóa, nôôc cung chính lai chuiinghóa yêu nôôc Hồ Chí Minh. Giờ nay ôi Ngööi: "Tôi chæ coi mot sôi ham muon, ham muon toi bat lai lam sao cho nôôc ta nôôc hoan toan nôôc lap, dan ta nôôc hoan toan toi do, nôông bao ai cung coicôm an aib maæ, ai cung nôôc hoc hanh"⁸. Nhô vaÿ, lyitööng cuà ngööi thanh nieñ Nguyễn Tất Thành cung coisöi chuyen hoa tölyitööng song yêu queahööng, nôôc, yêu thööng nôông bao ruot thöt cuà mình, tìm nôông cöiu nôôc, cöiu dan ñen lyitööng công sain chuiinghóa. Bôi leÿ nhô Ngööi khaing nônh: "Chæ coichuiinghóa công sain moi cöiu nhain loai, ñem lai cho moi ngööi khøong phan biet chung toï vaenguan goi sôi toi do, bình ñaing, bat aí, ñoan ket aim no tren quai ñat, viet lam cho moi ngööi vaivì moi ngööi, nieñ vui, hoa bình, hanh phuc"⁹. Lyitööng công sain chuiinghóa mai khöi ñau nôôc ngööi thanh nieñ yêu nôôc Nguyễn Tất Thành - Nguyễn Ái Quốc - chuyítach Hồ Chí Minh suot nôî phan ñau hy sinh vì sôi nghiep cao caññoiñai khøong ngööng nôôc caidán toï Việt Nam vøng bööt noi theo.

Hôn 80 năm qua, döôi sôi lanh nôôc cuà Naing Công sain Việt Nam do Ngööi sang lập varlanh nôôc, dan toï ta ñaingianh nôôc nhöng thang lôi vó ñai. Nôôc ta tömoi nôôc thuoc ñia nôâ phong kien ñai trôi thành moi quoç gia ñoç lap, tối do, phát triển theo con nôông xaihoi chuiinghóa. Nhain dan töthanh phan noâleâ trôi thành ngööi

nôông lein lam chuiqueahööng, ñat nôôc. Hôn nôâ, ngay nay ñat nôôc ñaïra khøi tình traeng nôôc ngheø, keim phai trien, ñang trong quai trinh ñay manh công nghiep hoa, hieñ ñai hoa, coiquan heiquoc teirong rai, coi vò theavau uy tín ngay caing cao trong khu vöc vaotrein theagiöi. Tuy vaÿ, "Nôôc ta vain nôông trööc nhieu thach thöc lõi, ñan xen nhau, tac nôông toing hôp va diein biein phöc tap, khøong theacoi thööng bat cöithach thöc naø. Nguy cö tut haïu xa hôn veakinh teaso voi nhieu nôôc trong khu vöc vaotrein theagiöi vain ton tai. Tình trang suy thoai veachinh trö, tö tööng, ñab nôôc loi song cuà mot boaphan khøong nhoicain boi ñaing vien gañ voi teäquan lieu, tham nhuñg, laing phí lainghieam trọng. Cac thealöc thuññch vain tiep tuc thöc hieñ aim möu "diein biein hoa bình", gaÿ bao loan lat ñoô sôi dung cait chieu bai "dan chui", "nhain quyèn" hong lam thay ñoi cheañoachính trö ôi nôôc ta. Trong noi boi nhöng bieu hieñ xa rói muc tieu cuà chuiinghóa xaihoi, "töi diein biein", "töi chuyen hoa" coinhöng diein biein phöc tap"¹⁰. Nhô vaÿ, ñeå vööt qua khøikhanh thöithach, ñay lui vaochien thang cait nguy cö, vì ñoit lap, Töi do, Hanh phuc cuà dan toï, moi ngööi chung ta, ñae biet lautuo treirat cain phai nôôc giao duc, boi ñap, xay döng lyitööng công sain chuiinghóa. Ñem tai cautinh caim, niem tin, trí tueävaosöc löc cuà mình ñeå goip phan xay döng mot nôôc Việt Nam hoa bình, ñoit lap, thong nhai, toan veñ lanh thoai dan giao, nôôc manh, dan chui công bang, van minh. Nhô theacung laimoi catch thiêt thöc ñeå kyüniem 100 năm ngay Baï Hoa ñi tim nôông cöiu nôôc!

⁸ Hồ Chí Minh. *Toan tap*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 1995, t. 4, tr. 161.

⁹ Sñd, t.1, tr. 461.

¹⁰ Naing Công sain Việt Nam. *Vain kien ñai hoa ñai bieu toan quoç lan thöi XI*, Nxb Chính trị Quốc gia - Sói that, Hà Nội, 2011, tr. 184-185.